

PRESSITEADE nr 69/26

Luxembourg, 12. mai 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-797/23 | Meta Platforms Ireland (õiglane hüvitis)

Liikmesriigid võivad ette näha, et ajakirjandusväljaannete kirjastajatel on õigus õiglasele tasule, kui nad annavad veebiteenuste osutajatele loa oma väljaandeid kasutada

Euroopa Kohtu poole pöörduiti seoses Meta kaebusega Itaalia sideameti (AGCOM) otsuse peale. Meta väitel on Itaalia õigusnormid, millega on kehtestatud kord, mille eesmärk on tagada õiglane tasu ajakirjandusväljaannete veebikasutuse eest, vastuolus Euroopa raamistikuga, mis käsitleb kirjastajate õigusi digitaalsel ühtsel turul.

Euroopa Kohus otsustas, et kirjastajate õigus õiglasele tasule on liidu õigusega kooskõlas tingimusel, et see tasu on majanduslik vastutatu loa eest kasutada nende väljaandeid veebis. Lisaks peab kirjastajatel olema õigus sellise loa andmisest keelduda või anda see tasuta. Samuti ei tohi nõuda tasu teenuseosutajatelt, kes neid väljaandeid ei kasuta.

Teenuseosutajatele kehtestatud kohustused alustada läbirääkimisi kirjastajatega, piiramata selle aja jooksul sisu nähtavust, ning teha kättesaadavaks tasu arvutamiseks vajalikud andmed piiravad küll ettevõtlusvabadust, kuid tunduvad olevat põhjendatud, kuna need aitavad kaasa liidu õiguse eesmärkidele tagada hästi toimiv ja õiglane autoriõiguse turg ning võimaldada kirjastajatel oma investeeringuid tagasi teenida.

Euroopa Kohtu hinnangul võimaldavad sellised kohustused, mis tugevdavad kirjastajate kaitset, luua õiglase tasakaalu ühelt poolt ettevõtlusvabaduse ning teiselt poolt intellektuaalomandiõiguse ja õiguse meediavabadusele ja meedia mitmekesisusele vahel.

Digitaal tehnoloogia areng on põhjalikult muutnud meediasektorit, eelkõige trükimeediat, mis seisab silmitsi kasutajate harjumuste muutumise, veebipõhiste pressiulevaadete pakkumiste tõusu ja uute digikanalite konkurentsiga. Need muutused on toonud kaasa kirjastajate tulude järsu languse, ohustades nende ärimudelit ja olulist rolli demokraatlikes ühiskondades. Selleks et seda leevendada, on tehtud mitu seadusandlikku algatust, sealhulgas **autoriõigusi digitaalsel ühtsel turul käsitlev direktiiv**¹. Selle direktiiviga on kehtestatud eriomane autoriõigustega kaasnev õigus ajakirjandusväljaannete kirjastajatele nende väljaannete veebis kasutamise eest infoühiskonna teenuste osutajate poolt, võimaldades neil eelkõige **lubada või keelata sellist kasutamist**².

Itaalia seadusandja võttis nimetatud direktiivi oma õiguskorda üle, nähes kirjastajatele ette **õiguse õiglasele tasule** nende väljaannete veebis kasutamise eest, samuti korra, millega see tasu on tagatud. Itaalia õigusnormides on seega kehtestatud teenuseosutajatele kohustus kirjastajatega selle tasu üle läbi rääkida, piiramata nende läbirääkimiste ajal otsingutulemustes sisu nähtavust, ning teha kättesaadavaks tasu arvutamiseks vajalikud andmed. Lisaks andis Itaalia seadusandja sideametile (AGCOM) volitused kehtestada tasu määramise kriteeriumid, määrata erimeelsuste korral tasu kindlaks ning tagada – muu hulgas sanktsiooni ähvardusel – teenuseosutajate teavitamiskohustuse täitmine.

2023. aastal kehtestas AGCOM nende riigisiseste õigusnormide alusel kriteeriumid, mille alusel on võimalik kindlaks määrata õiglane tasu ajakirjandusväljaannete veebikasutuse eest infoühiskonna teenuste osutajate poolt.

Üks neist teenuseosutajatest, Meta Platforms Ireland³, esitas Lazio piirkondlikule halduskohtule (Itaalia) kaebuse, milles

palus see otsus tühistada. Meta vaidlustas kõnealuse otsuse ja nimetatud Itaalia õigusnormide kooskõla liidu õigusega, eelkõige direktiivi ja ettevõtlusvabadusega, mis on tagatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.

Liikmesriigi kohus pöördus seetõttu Euroopa Kohtu poole, et kontrollida riigisisese õigusraamistiku kooskõla liidu õigusega.

Euroopa Kohus märkis, et **direktiivi eesmärk on anda kirjastajatele ainuõigus oma ajakirjandusväljaannete reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks**, jättes samas liikmesriikidele kaalutusõiguse selle rakendamise tagamiseks.

Selles kontekstis on **ajakirjandusväljaannete kirjastajate õigus õiglasele tasule lubatav, tingimusel et see tasu on majanduslik vastutatu teenuseosutajatele antud loa eest** neid väljaandeid reprodutseerida või üldsusele kättesaadavaks teha **ning et need väljaandjad võivad keelduda sellise loa andmisest või anda selle tasuta**. Lisaks **ei tohi teenusepakkujatel nõuda makseid, kui nad selliseid väljaandeid ei kasuta**. Liikmesriigi kohtu ülesanne on kontrollida, kas Itaalia õigusnormid vastavad neile tingimustele.

Teenuseosutajatele kehtestatud **kohustused** alustada kirjastajatega **läbirääkimisi, piiramata** selle aja jooksul **sisu nähtavust**, ning **teha kättesaadavaks** tasu **arvutamiseks vajalikud andmed on samuti lubatavad**, kuna need võivad **tagada, et** läbirääkimised on **õiglased**, ja aitavad seega kaasa eesmärgile kaitsta kirjastajaid. Nimelt on üksnes teenuseosutajatel teave, mis võimaldab hinnata ajakirjandusväljaannete veebis kasutamise majanduslikku väärtust, nagu sellisest kasutamisest saadud või oodatav tulu. Seega on kirjastajad õiglase tasu kindlaksmääramisel nende teenuseosutajatega võrreldes nõrgemal läbirääkimispositsioonil. Lisaks võimaldab kohustus hoiduda läbirääkimiste ajal väljaannete nähtavuse piiramisest vältida surve avaldamist kirjastajatele või ka nende ajakirjandusväljaannete kasutamise majandusliku väärtuse varjamist.

Samuti on Itaalia õigusnormidega **AGCOMile antud volitused lubatavad**, kuna nende eesmärk on **tagada kirjastajate tunnustatud õiguste tõhus rakendamine**.

Lõpuks märkis kohus, et **need kohustused koos AGCOMi sanktsiooni määramise pädevusega piiravad** teenuseosutajate **ettevõtlusvabadust**⁴.

Ta märkis siiski, et kui liikmesriigi kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist, **näib see piirang olevat põhjendatud ning proportsionaalne liidu õiguse eesmärkidega** tagada hästi toimiv ja õiglane autoriõiguste turg ning võimaldada kirjastajatel oma väljaannete tootmiseks vajalikud investeeringud tagasi teenida. Euroopa Kohus märkis eelkõige, et teenuseosutajatele selliste kohustuste kehtestamine võimaldab luua **õiglase tasakaalu** ühelt poolt **ettevõtlusvabaduse** ning teiselt poolt **intellektuaalomandiõiguse** ja **õiguse meediavabadusele ja meedia mitmekesisusele** vahel.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikku kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on siseriikliku kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele siseriiklikele kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kohtuotsuse [terviktekst ja kokkuvõte](#), juhul kui see koostatakse, on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Stefaan van der Jeught ☎ (+352) 4303 3127.

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106.

Hoiame ühendust!

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta [direktiiv \(EL\) 2019/790](#), mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT 2019, L 130, lk 92).

² Direktiivi 2019/790 artikkel 15.

³ Keda eelkõige tuntakse veebisotsiaalvõrgu Facebook operaatorina.

⁴ Põhiõiguste harta artikkel 16.